NAM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 2651 — NGÀY THỨ SÁU 22 JANVIER 1926

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
BIBLIOTHÈQUE
LAO-KAY

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng	Hai tháng	Một số
Một năm	6$00	6$00	6$50	6$50	6$00	12$00
Các làng và Các công-sở	»	3.00	3.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : V. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150,

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 4634

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 045 de large.

Une seule insertion	0$30 le cm
Par contrat annuel	»
Par centimètre et par insertion	0$15 le cm
Réclame dans la 1re page	2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales	1$50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vấn-đề tư-thục ở trong xứ ta bây giờ

II

Cứ như cái thể lệ mở trường từ bây giờ, thì nhà trường phải theo đúng cách thức vệ-sinh, thầy giáo phải có đủ văn-bằng xứng đáng, nhất là người chủ mở trường lại phải có nhiều điều bắt buộc lắm nữa. Vẫn biết rằng mở một cái trường học có như thế thì mới thật được hoàn-thiện hẳn-hoi, nhưng ở một nước nhân-dân cái trình-độ sinh-hoạt còn thấp kém như nước mình, chưa có thể cầu được việc gì cũng hoàn-thiện hẳn-hoi ngay cả; và lại việc học ở chốn hương thôn mình không phải là cái học mong được đến nơi đến chốn, mà trường học tất phải cho thật hoàn-thiện hẳn-hoi; việc học ở chốn hương thôn mình là chỉ cần cho được phổ cập thật mau, khắp chỗ cùng nơi, xó nào cũng có trường, mà người nào cũng được học; miễn là độc được sách, viết thành chữ, trong nước cái số người bất thức tự một ngày một ít, thế là đủ rồi; mà cái số người bất thức tự trong nước nhiều hay ít chính là tỉ lệ cái trình-độ tiến-hóa của một nước, một dân, nên dùng có bảo rằng cái học luộm-thuộm sơ sài không có chút gì ảnh hưởng đến cuộc tiến-hóa cho nhân-dân, mà cứ đợi cho được thật hoàn-thiện hẳn-hoi nơi nên cho học vậy.

Nghĩ cái trình-độ sinh-hoạt của nhân-dân mình còn đương thấp kém như ngày nay mà cứ đợi cho được thật hoàn-thiện hẳn-hoi mới nên cho học, thì biết đến đời nào mới có đủ trường học, có đủ chỗ thu dung những trẻ con đến tuổi học, mà mong giáo-dục phổ cập được ở dân-gian; huống chi trường học còn thiếu, người theo học còn ít, thì cái trình-độ sinh-hoạt của nhân-dân lại chỉ có phẳng càng ngày càng thấp kém mãi đi, cũng chẳng có bao giờ cần được mọi việc đều hoàn-thiện lẫn-hoi mà đợi. Nay đã vì cái mục-đích giáo-dục phổ-cập, mong có nhiều trường tư để bổ vào sự thiếu-thốn của trường công, mà nếu bước phải theo cái thể lệ khó-khăn, thì thật chẳng khác gì muốn cho người đi vào mà đem đóng cửa lại vậy.

Trước hãy xin nói về người chủ mở trường. Ở chốn hương-thôn mà mở một cái trường học, thì người chủ là ai? tất là những người có con em đến tuổi học, hoặc anh nhiều nọ, hoặc bác xã kia, người làm thợ làm thuyền, kẻ làm ruộng làm rẫy, ai mà có được văn-bằng này, văn-bằng khác, đúng như trong thể lệ cho được phép mở trường; trong thể lệ đã không cho được phép mở trường, thì dù có lòng biếu học đến đâu, mà ở phải chỗ xa trường xa thầy, cũng đành bó gối nhìn cho con em dốt đặc.

Thứ xin nói về sự nuôi thầy giáo. Ở chốn hương-thôn mà nuôi ông thầy dạy trẻ thì hoặc năm mười nhà cùng làng cùng xóm chung nhau đón một ông thầy, tiện có ông thầy nào thì đón ông thầy ấy, thầy miễn là biết đọc biết viết, dạy được cho trẻ vỡ lòng, chủ miễn là lưng cơm chén canh, cung được cho thầy tùy dụng, chứ lấy đâu được những ông thầy có văn-bằng xứng đáng, đúng như trong thể lệ cho được phép làm thầy; trong thể lệ đã không cho được phép làm thầy thì không luận là phẩm hạnh thế nào, học-vấn thế nào, thầy cũng không dám nói, mà chủ cũng không dám đón.

Thứ nữa xin nói về sự vệ-sinh trong nhà trường. Ở chốn hương thôn, nhà nào được rộng-rãi sạch sẽ mà có đông con nhiều cháu học, thì dễ riêng một cái nhà ngang hay một cái phòng khách cho ông thầy ngồi, một cái bàn, năm ba cái ghế, con cháu trong nhà cùng học-trò lối xóm buổi buổi tới đó nghiên bút rủi mài, thế tức gọi là trường học, chứ biết làm sao mà theo đúng được cách thức vệ-sinh; trong thể-lệ đã bắt trường học phải theo đúng cách thức vệ-sinh, thì ở chốn hương-thôn, trừ ra không biết đến đời nào kiếm ra đủ ba ngàn bạc làm nổi cái nhà trường, còn không có nơi nào cho con em nhờ đấy mà kiếm được năm ba chữ.

Ấy những thể lệ ngặt-nghèo như thế, chủ ý nhà-nước là để săn sóc cho các trường tư được thập phần mỹ bị mà hóa thành ra như nhà-nước cố ý hạn cấm trường tư; nhân thế mà những kẻ thừa hành sinh ra bất-bợ dọa nạt, người ta coi sự mở trường lậu khẩu như có tội có vạ không khác nấu rượu lậu và buôn thuốc phiện lậu thuở nay, mất cả cái ý tốt của nhà-nước vị dân khai-hóa.

Thiết tưởng việc học ở chốn hương thôn, như trên kia đã nói, chỉ cần cho được phổ-cập thật mau, chứ cũng không tất phải cho thật hoàn-thiện hẳn-hoi lắm mới được, thì xin cứ để cho dân gian được tự-do mở trường như cũ, năm ba nhà có con em đến tuổi học, chung nhau nuôi một ông thầy, tiện chỗ nào lập trường chỗ ấy; không cần phải hạn định cái tư-cách thầy giáo, vì thầy nào cũng được, miễn là có dạy có học, còn hơn để cho con trẻ lêu-lổng dong dài; mà thầy dạy không nên, tất nhà chủ tự lo mà nuôi thầy khác; không cần phải bắt buộc cái cách thức vệ-sinh, vì cốt hãy cho dân có học có hiểu thì rồi mới nói được đến vệ-sinh, chứ như dân mình ngày nay đối với sự vệ sinh còn mù mịt tối tăm, thì một sự vệ-sinh ở trong nhà trường cũng không ích gì cho người ta được về đường thể dục. Nếu cho dân được tự do mở trường như thế thì việc học cũng có phần phổ-cập được mau vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 19 Janvier 1926

Việc ở Syrie

Đường hỏa-xa từ Beyrouth đến Damas đã lập lại.

Việc bỏ-cử như thường chỉ có một vài nơi xảy ra điều rắc rối, nhưng không có gì là quan-trọng cả.

Việc ở Maroc

Ở báo *Matin* có tiếp được tin ở Rabat nói rằng quân Pháp đã chiếm được Taourirt, cách Alcazar 15 kilomètres, ở trong miền gọi là Moyen Atlas. Đánh được miền ấy, thì đại bản có thể bắn vào cả miền của các châu phản-nghịch kịch liệt ở.

Việc nước Anh

Vì việc đình công, 773 chiếc tàu bỏ không có người làm máy và tuyến điện, Hội những người làm giấy thép nói việc ấy nguy hiểm cho tính mệnh hàng 50.000 người. Báo *Daily Herald* có nói việc đình-công còn chưa xong được, vì bộ thương-nghị không chịu điều tra về việc ấy.

Việc nước Anh và nước Ý điều-đình với nhau về trái khoản không tiến-bộ được chút nào.

Việc nước Đức

Đảng thế dân Bavière trước đây đã Luther, nay lại thôi không nhận lời nữa, vì vậy tòa nội-các lại chưa lập xong. Các báo vẫn đăng có nói M. Luther tìm cách lập một tòa nội-các mới toàn những viên chức chọn ở ngoài các chánh-đảng.

Việc nước Nhật-bản

Bộ ngoại giao và bộ thương mại đã hợp ý nhau về các điều khoản của nước Đức về các chất nhuộm. Nước Nhật sắp lòng điều đình một bản giao-ước thương-mại với nước Đức.

Ở Bắc-kinh có tên rằng quân Trang-hoa hành hình viên đội Nambo Chen, và đem thi-thể ném xuống Bích-hà. Lính Trang-hoa lại nguyên đã hai người Nhật-bản bị bắt ở gần Yantsun M. Yamawa, sứ thần Nhật-bản, đã phản kháng với chánh-phủ Bắc-kinh về việc ấy.

Việc tài chính nước Pháp

Ban tài-chính đã nghiên cứu các khoản trong cái bản dự-án của M. Doumer, hoặc trong bản dự-án sửa đổi đăng, nói về khoản thuế đánh việc buôn bán tiền bạc, việc tàu bè chuyển các thứ phiếu vô-danh, khoản thuế các hàng hóa xuất sang, và việc tăng giá bản thuốc lá. Hội-đồng định hôm nay bàn xong. Ngày thứ sáu, thì sẽ công nhiên bàn bạc.

Nước Đức chế máy bay ở Thụy-sĩ

Một nhà đóng tàu bay nước Đức đã lập một xưởng máy bay ở gần Altenrhein (St Gall).

Giá báo ở Tây-ban-nha

Các báo ở Tây-ban-nha đăng tin rằng ở miền Las Palmas bị gió bão thổi hại rất nhiều. các sông cũng cạn léo, cần bị hăng đi, đường bộ đường sắt bị đứt, Nhiều nhà bị đổ. Nhiều người bị thương, và nhiều gia quyến không có nhà ở.

Nước Nga với các trái khoản cũ

M. Trotsky có viết một bài trong báo Pravda bàn về mọi việc của hai nước Pháp Nga điều đình với nhau. Ông có nói nước Nga quyết chí cứ để bản lệnh định bất các trái khoản của đế-triều. Ông nói hai nước muốn điều-đình với nhau cho thành công, thì chớ xét về phương diện các nhà có trái phiếu, là những người vì muốn đầu cơ doanh lợi về cái đế chính nước Nga, mà bị tổn hại, nhưng phải xét về cái phương diện các các nhà buôn bán làm ăn mới được.

(Indopacifi)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Xin quí-báo làm ơn chỉ giáo cho việc như sau này lấy làm cảm ơn lắm.

Nguyên tôi có một người anh họ vốn sinh-trưởng ở ngoài Bắc thuộc tỉnh ..... Tám chín năm về trước đây có lấy một người vợ cũng người sinh trưởng thuộc tỉnh ấy. Bấy giờ cưới có khai trong sổ giá thú của hộ-tịch. Vợ chồng lấy nhau con sống lấy không có, mà cũng đã có con chết. Về sau vì người vợ bất hiếu bất thuận, chồng trước còn giận, sau đến phải bỏ. Vậy cách hai năm về trước đây, người vợ cố đòi cho được giấy li-dị, anh tôi viết cho, được mấy hôm người vợ làm đơn kiện tại tòa án tỉnh Nam rằng chồng tính phụ và xin bắt lòng bỏ chồng. Quan tòa đòi anh tôi vào hỏi, anh tôi nói vì vợ không được thảo thuận nên không bằng lòng, vậy cũng xin bằng lòng bỏ vợ. Bèn lấy quan tòa hỏi người vợ. người vợ cũng nói bằng lòng bỏ chồng. Trước mặt quan tòa hai vợ chồng cũng đều bằng lòng xin bỏ nhau cả.

Quan tòa bảo người vợ rằng không những là không muốn xử mà cũng không đã quyền phép xử cho li-dị, nhưng ý hai bên đã quyết muốn bỏ nhau thì vợ phải làm đơn lại nói cho rành mạch vì lẽ gì mà muốn bỏ nhau, bấy giờ quan sẽ xử, nhưng rồi sau không biết người vợ còn có làm đơn khác đưa vào không thì không biết, song, tự đấy thấy yên, mà quan tòa cũng không đòi lời gì nữa. Còn người vợ thì tự đấy cũng về nhà bố mẹ đẻ ở, đến nay đã hai ba năm rày không còn có đi lại hỏi han thăm viếng gì cả, thậm chí đến khi bà mẹ vợ chết, anh tôi cũng không có đưa đám tang tóc gì cả, thế là tuyệt tình. Vậy nay anh tôi đi lấy vợ khác thì người vợ trước có thể vì lẽ gì mà kiện được anh tôi chăng? và ngày cưới người vợ trước có khai ở sổ giá thú hộ-tịch, vậy thì khai thế có thể tìm cứng như là làm phép cưới tại tòa được không? Nghĩa là anh tôi có thể tự do đi lấy vợ khác được không? người vợ trước có thể vì lẽ gì mà kiện anh tôi được không? Lúc cưới, khai ở sổ giá thú hộ-phố vậy thì sổ giá thú và sự khai ấy có thể coi cũng như là đã làm phép cưới tại tòa chăng? Xin quí báo làm ơn biểu giảm ngay, vì bên-ký của anh tôi cũng gấp lắm.

LỜI ĐÁP — Vợ trước chưa bỏ xong thì không lấy vợ mới được, nếu vợ sau lấy làm lẽ thì được. Còn như muốn lấy vợ cả khác thì người chồng phải xin li-dị tại tòa án đệ nhị cấp cho xong đã. Làm phép cưới tại tòa là thế nào? Xưa nay ta làm gì có lệ ấy mà nói đến? Nếu có sổ giá thú thì cứ vào sổ là hợp lệ rồi. Vậy muốn tỏ phải làm đơn kiện tại tòa án mới được.

Ph. h-L.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	19 độ
15 giờ	19 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	11$05
nhì, —	10 35
ba, —	9 35
Thóc hạng nhất, —	6 55
Bắp ngô —	5 70

Giá bạc. — Kể từ ngày 21 Janvier 1926 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ 1. 80

Tin tàu. — Tàu *Chili* mang thư sang Pháp trở các thư từ và các hộp có khai giá (boîte valeur déclarée) không kể, đến sáng ngày 23 janvier hồi 6 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saïgon.

Tư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 21 janvier.

Quan Tổng-sứ đi Hải dương. — Quan Thống sứ Robin cùng với thư ký riêng là M. Boisaire, ngày 19 Janvier có đi kinh-lí miền Hải dương.

Quan Công sứ tỉnh ấy là M. Bouchet đón ngài ở dọc đường, có dẫn ngài đến làng Kẻ-sặt. Các kỳ dịch làng ấy có đem trình quan Thống-sứ những bản địa-đồ lăng nhăng quan Công sứ Bouchet chỉ bảo cách thức mà kỳ dịch làm lấy được. Những địa-đồ ấy làm rất đúng, có thể biên rõ được từng miếng đất một.

Quan Thống sứ lại xét các sổ sách tư giá-thú và sổ dự-toán của làng, đoạn rồi ngài sang bên Nam-sách và có qua tỉnh lị Hải-dương. Ở dọc đường ngài có dừng lại mấy làng để xét những việc cải-lương, xem trường học, nhà hộ sinh và các nhà thương làm công quỹ của các làng.

Hồi 11 giờ thì trở về Hải-dương, xem nhà thương, nhà máy điện, trại khố xanh.

Quan Công-sứ Bouchet có đem các quan chức Tây Nam ra giới thiệu với quan Thống-sứ.

Buổi chiều đi thăm Lai-khê, Gia-lộc và Ninh-giang. Đến đây thì có quan nguyên Thượng-thư Đoàn-đình Duyệt ra nghênh tiếp quan Thống sứ. Ngài có đi xem khắp hạt kỳ ngày nay trở nên một nơi buôn bán sầm uất lắm, đến 6 giờ 30 ngài lại về Hải-dương thì có M Paquin và các quan chức Tây Nam đón tại nhà riêng mới.

Tuần khi từ biệt Hải-dương, quan Thống-sứ có ngỏ ý khen quan Công-sứ Bouchet đã hết sức nghị-lực ra mà giúp cho cái tỉnh trù phú này nên ngoài bị tuyết lụt mà nay lại được hưng thịnh.

Việc làm địa-đồ cho các làng thì nay mai sẽ xong hết và sổ địa-bạ hiện cũng đang làm rất mau chóng. Chỉ còn những cái nhà công việc ấy xong rồi thì cái giá trị đất cũng tăng lên, tiền cho vay nặng lãi bởi đi và cái quỹ-tín sẽ hữu ích cho mọi người không sinh ra những mối tranh dành nữa.

Việc chánh phủ Vân-nam đem mang sang giảm mua Piton bị ám sát. — Ngày 17 novembre trước, ông Léon Archimbaud, là nghị-viên bên Pháp có hỏi quan Ngoại-giao bộ Thượng-thư xem có phải chính phủ Pháp chỉ ưng đổi chính phủ Vân-nam đến mang cho ông mục sư Piton có 25 000 bạc, mà không trừng trị gì những kẻ có phạm không.

Quan Ngoại-giao Thượng-thư trả lời rằng :

— Cũ tháng janvier 1924 trước, ngay khi quan Lãnh-sự Pháp ở Vân-nam được tin rằng quân thổ phỉ bắt mất ông mục-sư Piton, thì lập tức đến chất vấn quan Đô đốc Vân-nam một cách cương-quyết lắm. Sau khi chính phủ Vân-nam và quan Lãnh sự Pháp đặt phái ông mục-sư Salavat đi điều-đình với kẻ thổ tỉnh đặng thả-phỉ lấy không ăn thua gì, thì quan Đô-đốc Vân nam có cho một đạo lục quân có đủ đại bác, súng ống đi với phái-viên của Pháp mà đánh quân thổ-phỉ. Ngặt vì bọn thổ-phỉ ấy lập-láp ở một miền rất hiểm trở, từ Vân nam đến nơi chúng ấn phải đi mất 20 ngày đường, và lại miền ấy cũng không thuộc hẳn về chính phủ Vân nam lắm. Cái số tiền 25.000 đồng do quan đại sứ Pháp ở Bắc-kinh định và đòi ở chính phủ Vân-nam, thì hiện chính phủ ấy đã nộp hoàn chu rồi. Các kỳ sổ tiền ấy, đem sánh với số tiền đền ở Công Ch. Establier bị ám sát năm 1917 là 50.000 quan và số tiền đền ở ông kỹ-sư Maloringue bị ám sát trước là 20 000 đồng, thì cũng là thặng hơn nhiều lắm rồi.

Cất đám M. Richy. — M. Richy Gérant bích hạng nhất coi đội khố-xanh ở Lao-kay vừa tạ thế tại nhà thương Bờn-thủy ngày 19 Janvier. Sáng hôm qua 20 Janvier đã cất đám tại nghĩa-địa Tây.

Đi đưa đám có quan Tổng-sứ Robin, M. Delsalle chánh văn phòng quan Tổng-sứ, M. Graffeuil Đông-lý phủ Thống-sứ, Giles chánh sở mật-thám Bắc-kỳ, Mathieu Công sứ Thái-nguyên, M. Treille, Lanégue Gros, Martini, Fontès Le Toullec, Martinet Giám-binh văn vân. Có một toán lính khố xanh bồng súng đi hộ tang. Đến nghĩa-địa, M Vinaillioni Giám binh thượng hạng có tray một ngạch Khố-xanh đọc bài điếu tang.

Bắn quán có lời chia buồn với phủ Thống-sứ và ngành khố-xanh.

Việc chợ Hanoi. — Phòng kiểm-sát Hải chợ ba-cloche ông đề-lý hành chợ của Trung-kỳ có gửi giấy ra nói rằng những đồ hàng của Trung kỳ bán mà chưa có thể giao trả những người khách mua hàng thì hiện nay gửi tại nhà Bảo tàng-viện Maurice Long. Vậy những người nào đã viết giấy hỏi ông Kiểm-sát Hội-chợ về việc ấy, thì nay xin cứ đem giấy biên-lai đến M. Crémet là chủ sự Bảo-tàng-viện mà lấy hàng về.

Ngạch các quan coi-trị. — M. Thoiance Auguste, quan coi-trị, hạng nhất lết hạng ngoài ở P. áp sang nay vẫn lưu lại ở Trung-kỳ như trước và bổ làm Giám-đốc các việc chính-trị và hành chính.

M. Lutcher, chủ sự văn-phòng hạng nhất tại tòa sứ phủ Thống-sứ, nay lĩnh chức thư-ký tại Ninh-bình thay M. Lesanne về ngạch.

M. Moizeau phó chủ sự văn phòng hạng nhất, tại tòa sứ phủ Thống-sứ, nay lĩnh chức thư-ký tại Hà-nam, thay M. Colliot hiện tập hạng nhất về ngạch.

Ngạch tòa sứ. — M. Ng-duy-Âu, tham-tá tập sự ngạch tòa sứ Cao-miên ray được thăng tham-tá hạng ba.

M. Nghiêm-văn-Tri, tham tá thượng hạng hạng ba ngạch tòa sứ Bắc-kỳ, nay bổ làm thư-ký tại Tòa án cai-trị ở Hanoi.

M. Trần-đức-Huy ký-lục thượng hạng hạng nhất, tại tòa sứ Hải-dương nay được nghỉ 6 tháng lĩnh nửa lương.

M. Ng-v-Vinh, thư ký hạng nhất tại phủ Thống-sứ được nghỉ 30 ngày.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Ngạch công chính. — M. Bỗ văn-Sưu, công-chính tá sự hạng nhì, tại Trung-kỳ, nay tùy thuộc quán Thống-sứ Bắc kỳ bổ dụng.

Ngạch thú-y. — Các viên thú-y có tên sau này, đều được ghi vào sổ được thăng và năm 1926.

Thăng thú-y thị sai hạng ba. — M. Trần-thọ Hủy.

Thăng thú-y thị-sai hạng tư. — MM. Kiều-thiện-Thế, Vũ-ngọc Tường, Nguyễn-duy-Thoan, Nguyễn-văn-Mỹ, Nguyễn-hữu Gẳng, Vũ-văn-Vượng, Ngụy-văn-Nhữ tức Thu.

Mông bổ. — M. Đặng-đức-Quản, đã trúng tuyển kỳ thi hạ kỳ tập sự ngạch tân sử, nên bằng 350 $, nay được bổ vào làm thư ký tập sự tại sở Cảnh sát, ăn bổng 350 $

MM. Vũ-si Khoa, Phù-gia-duy-Tiêu, Trần-văn-Thiều, Phí-công-Tuyết, Lưu-văn-Quỳnh, Nguyễn-văn-Mông Trần-quang-Du Hoàng-ngọc-Giao, Vũ-công-Tuấn.

Muốn biết lịch sử ông Phan-bội-Châu và cái án tăng-lữ cần đọc tại Hội-đồng đã-hình mới rõ thì nên quyển sách của báo *Trung Bắc-tân văn* đã xuất bản, có biên chép đủ lời tranh biện và các lời biện thuyết của hai luật sư đã cho ông Phan. Những lời tranh biện và những lời thuyết lý đay đó báo *Trung-Bắc tân văn* là biên được hết.

Giá bán một quyển 12 xu.

Ai ở mandat thì cứ thêm 8 xu là tới nơi.

Mỗi quyển trang đầu có một cái ảnh ông Phan-bội-Châu.

Mua buôn và mua lẻ hỏi tại nhà in báo *Trung Bắc tân văn*.

VỈ VỀ TÂY MÀ BÁN

Một cái auto hiệu Panhard Levassor Carrosserie Honoré mười hai mã lực. Còn mới và tốt.

Hỏi ông Henri Duron ở nhà giấy Văn-Nam Hanoi.

5.517

Muốn bán một cái xe ô-tô « Buick », 14 mã-lực, bảy chỗ ngồi 6 xi-lanh, máy bơm xăng « Zenith » xe còn mới, bánh xe của đã có.

Giá : 1 600 $ 00

Hỏi tại M. Frisedérich, 49 Rue Paul Bert, Hanoi

5519

Tại hiệu BẢO-CHẾ-MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để nhuộm da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để khắc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

3001

TRUNG BẮC HỌC HIỆU
校學北中

22, phố Nhà-thờ (rue G. Lamblot) Điện-thoại số 150

HIỆU-TRƯỞNG : PHẠM HUY-LỤC

Là trường tư-thục của báo Trung-Bắc-Tân-Văn mở ra có đủ năm lớp Sơ-học kiêm-bị, dạy theo như chương-trình nhà nước, nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.

Học-phí lấy nhẹ hơn các trường khác là vì nhà học lịch-sự và sạch-sẽ không kém gì các trường nhà nước và mỗi thầy học chỉ dạy độ 25 học-trò trở lại. Hễ quá số ấy thì lại mở thêm lớp khác. Các thầy học kén toàn những người sành nghề cả.

Buổi tối có lớp học riêng chuyên dạy những học-trò đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt và thi vào các trường Cao-đẳng tiểu-học.

Giấy xin học gửi đến Trung-Bắc Học-hiệu 22 phố Nhà-thờ, Hà-nội.

Ngạ ô-tô. — Ngày hôm 20, vào hồi 10 giờ, xe ô-tô của sở Bưu-điện đụng phải ngay trước cửa sở Bưu-điện một cái xe bò của số P. P. B. 28 do tên Lê-v-Quân kéo, may người không việc gì, duy có xe bị đụ hỏng thôi.

Cũng ngày hôm ấy, cái xe hàng B U C. 20 do Nguyễn-v-Thiệp kéo, khi chạy sang đến địa phận phố Paul-Bert bị cái xe ô-tô của m. Coreu đụng phải, bọn người không việc gì, còn cái xe hàng bị thủng hơm xe.

Bớ ba thầy thật ! — Ng-tuỳ-Lâm, nhà trò ở 21 gian thưa Phạm-v-Bing ăn cắp một cái bơi tai đồng giá 0 $ 50 thì trên cầm đã cho gọi lên để xét

Các tên vật. — Lê-văn-Lai 21 tuổi cu-li nhà ở Khâm-thiên bị Ng-văn-Hai, kéo là ăn cắp một cái xe tay; Lê-văn-Thuỷ 17 tuổi, thợ chạm đồng Đỗ-đa (Hà-đông) bị bà bới tên nữa Nguyễn-văn-Khuê 59 tuổng G ấy mất số tiền là 42 đồng ; Trương-văn-Lâm 21 tuổi là con bát ở 11ng Bưởi ăn cắp 15 đồng của Mme Ng-thị Chà ở hàng Quạt số 13 thì nay đều phải bắt giam để xét hỏi. Lê ên Vũ-văn-Chương 25 tuổi làm thợ nề nhà ở đường Yên phụ phải 4 và Vũ-văn-Tó 16 tuổi đi ở phố Sông Tô bị ăn số 5 chạm chỉ đeo cắp của Mme Ng-thị-Toàn 18 đồng thì nay đã phải giải vào tòa án.

Theo lệnh quan Bộ-lý Hanoi sở một thám đã xét hỏi một người Tây đàn điếm ở Tranh-nhân-biện qua Hanoi về một việc ngộ sát.

VỈ ĐI XA MÀ BÁN :

Xe ô-tô « BERLIET » 12 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có ghế phụ, thành sau bọc thép, dùng chưa đến 9000 km., chạy rất tốt. — Lúc nào cũng tây cầm máy. Xe ngựa cao-su và ngựa, xe tay, xe đẹp PEUGEOT, quạt máy cheo trần, đồ gỗ, vân vân.

Hỏi tại 91, phố Maréchal Joffre lúc quá trưa về chiều.

5527

NHƯỜNG LẠI VÌ ĐI XA

Một cái cửa hàng buôn bán (Fonds de Commerce) ở giữa thành phố Hanoi.

Hỏi tại bản-quán.

5.529

Tại rạp CINÉMA PALACE HANOI

Từ tối thứ 20 đến thứ ba 26 Janvier 1926

Chiếu phim tuồng

NGÀY LỄ TỐN-THỤY

27 tháng 11 An-nam, tại Bến-thành, làm lễ Tốn-Thụy để kính tôn Thụy hiệu cho đức Tiên-Hoàng đế.

Đức Bảo-đại Hoàng-đế hành lễ tại điện, có các đức ông Hoàng-thân và bà-quan văn-võ.

Khi hành lễ rồi thì Lương-tôn cùng cùng Nội-cung hành lễ tại trên điện.

Phim ảnh này của phái Toàn-quyền vừa chụp xong, chiếu tại rạp Cinéma Palace.

3008

HIỆU BẢO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ các thứ thuốc

XIN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

3002

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc khai sinh. — Đào-đình-Hợi làm nghề chăm dắt ở sở máy sợi và Lê-thị-Thực nhà ở Lạc-viên đều phạm điều luật 346 ấ không khai-sinh cho tế đứng hạn nên sở cảm đã làm biên bản phạt.

Xe chở người ốm. — Sáng ngày hôm thứ tư 20 Janvier đã họp hội-đồng cho chạy thử chiếc xe ô-tô chở người ốm của thành-phố mua ở bên Pháp mới sang.

Chiếc xe ấy gồng như cái hòm xe đi chơi chỗ người buồng kín, có cửa kính lượng chung, sơn màu xanh xám hai bên ấ hòm-hập-tự làm cấu hiệu là xe chở người ốm

Nạn ô-tô. — M. Brunhart làm máy nhà số 17 đường Lạch-tray lại số cầm trinh rằng ngày thứ ba trước, vào hồi 11 giờ trưa, ông cầm lái ô-tô ở đường ông một người đàn bà ẵm cháu lên 4 tuổi và ngã một người đàn bà ẵm cháu lên 3 là Phạm thị-Seo 72 tuổi, người vô ý chạy ngang đường phải không sao cả. Lập tức M. Brunhart cho ông người đàn bà bị rải vào nhà thương thì thấy thuốc xem thấy xây xát nhiều mà thôi. Tên ấn cũng đã ở tù nặn xây ra ấy.

Bọc móc túi. — Trần-văn-Phùng 18 tuổi, vô nghề nghiệp nhà ở phố Belgicus, Nguyễn-văn-Trai tức Cai Nhơn 19 tuổi và Nguyễn-văn-Thi tức Chai Con 17 tuổi, cùng vô nghề nghiệp nhà ở Dư-hàng thuộc tỉnh ngã con việc mèo tái và tăng đang lấy 1 0 đồng bạc của một người Hoa-kiều thì đã phải bắt tống giam để tận xét.

Giải vào tòa án. — Ly-chaang-Se làm cu-li, nhà ở phố Marine bị thua đánh tên Sone Xao 24 tuổi ở ngoài thanh lâu ở Hạ-lý ; Cao văn-Chiết 26 tuổi, làm nghề kéo xe, nhà ở phố Bạc nai và Phạm-văn Gam 20 tuổi, làm nghề quét đường ở Gia-viên con việc ẩn cắp một chiếc ấn toi đi mua giá 20 đồng của M. David làm surveillant sở lục lộ ; Nguyễn-Các, 24 tuổi, bồi hoa ở nhà ẩn « Tonkin », Võ-trọng Cội 19 tuổi, làm cu-li, ở ấ Trung-hành thuộc tỉnh Kiến-an, cùng về tội ăn cắp : Võ-v. Thuận 17 tuổi đi ở, vô gia cư, và Bùi-tử Sung nhà ở Bo-gique ăn cắp đồ vật đáng giá 9 p. 05 của tên Trinh-v. Giêm buồn bán ở Hạ-lý đều phải giải vào Tòa án nghị lội.

NAM-ĐỊNH

Việc ngã ra nơm lớm. — *Tại Nam-định (Tiếp theo)* — MM Đào-duy-Lâm 1 đồng Trần-văn-Bỏ 1 đồng, Trần-Hàm 1 đồng, Trần-lương-Qui 1 đồng, Trần-Cải 1 đồng, N. xuân Thọ 1 đồng, Nguyễn-hữu-Đôn 1 đồng, Đinh-văn-Chuyên 1 đồng, Phạm-văn-Quế và Võ-đức-Khải 2 đồng, Phạm-diễn Du Phiêm ở đền Sam, Phạm-diễn-Đề, Phạm-diễn-Lâm, Phạm-diễn-Đào Phạm-diễn-Gi 12 đồng, Trần-Xuân-Bảng 3 đồng, Phạm-đức-Tảo 1 đồng, Lê quang-Nhuận 1 đồng, Nguyễn xuân Hoán 5 hào, Ng-v.-Việt 2 đồng, Phạm-văn-Thư 1 đồng. Xuân-Thọ hiệu 1 đồng, Phan-trần-Thị 1 đồng, Bỗ-việt-Miện 1 đồng, Đặng-Thụ và Đặng-Kiên 2 đồng, Vũ-văn-Nhan 1 đồng 2 hào, Vũ-xuân-Huy 1 đồng, Vũ-đình-Chiêu 1 đồng, Vũ đình-Thảo 1 đồng, Bùi-đình-Linh 1 đồng, Phan Hoàn 3 đồng, Trần-khải-Đề 1 đồng, Trần-v-Vinh 1 đồng, Mai-Khải và Mai Khuê 2 đồng, T.Tần-v-Dương 1 đồng 5 hào, Nguyễn K-ai 2 đồng, Ng-Duệ 1 đồng, Trịnh-tại-Huệ (Kiến an) 3 đồng 7 hào, Bùi-giang-Tam (Hà-đông) 3 đồng, Trần-lưu-Phác 1 đồng, Đỗ-quản Châu 1 đồng, Trần-thị-Xu 1 đồng, Đỗ-Ngọc 1 đồng, Ng-v-Hinh 1 đồng, Ngô-v.-Tuy 1 đồng, Vũ Thuần 1 đồng, Đoàn-kim Bảo 3 đồng, Ng-long-Chi 5 đồng, Mai-qui-Trải 1 đồng, Đặng-xuân Xoang và Đặng-văn-Thạnh 5 Đặng-viết-Kông 1 đồng, Ng-ngọc-Mẫu 1 đồng, Ng-ngọc-Liễn 1 đồng, Nguyễn-ngọc-Sán 2 đồng, Phạm Doãn 2 đồng, Trần thị Vang 2 đồng, Nguyễn văn-Tường 1 đồng, Trần-thế-Chi 3 đồng, Trần Kang 1 đồng, Trần-văn-Tảo 1 đồng. Trần-văn-Y 1 đồng, điện lăng Cổ Quán. 2 đồng,

(còn nữa)

PHỦ-LỖ

Dễn thuyết tại hội Trí-tri. — Hôm chủ nhật 10 janvier vừa rồi, M. Nghiêm-xuân-Hồ thầy thuốc thú y đã thuyết tại hội Trí tri mới về bệnh dịch trâu bò.

Các ông hội-viên, các người hàng phố, các học-sinh, các điền-chủ các làng lân cận đến dự tính đông lắm. Bài diễn thuyết ấy rất ích lợi cho các nông gia, nên hội hội bảo nên lược đăng lên báo.

Bệnh dịch trâu bò xưa nay làm hại nhiều sản vật như là da, sừng, lợn, bông, huyo, nai đều có thể nói được, nó hễ ở đâu hơi nhóm có bệnh là lan đi rất mau chóng và công. Con vật nào đã bị bệnh thì nói ra mà nó ấ sừng, cái lông, cái móng, phần nó, ấ trên tiết ra, thấm chỉ đến những vật đã đụng chạm nó, như là rơm cỏ thông chảo, đều có trùng độc. Trùng ấy con vật lành ấ nuốt phải, hay là nghẹn vào máu, vào các tạng, là mắc ngay mắc bệnh, trâu bò đến ăn cỏ ở chỗ ấy cũng nhiễm bệnh. Nó gọi gần nhẹ trâu bò, là gần công cái thường có trâu bò các lái đánh qua thì hay mắc phải bệnh dịch trâu bò.

Bệnh đã dễ truyền nhiễm mà các vật nuôi lại không được cẩn thận, như là có nhiều khi ta nuôi lợn càng một nhưng với trâu bò nhỡ ra hễ như ta mua phải con lợn đã mắc bệnh, sau trâu bò cũng bị lây. Gà không phải chúng nhưng thì thường ăn ta cho lợn ăn, cứ thế quay sang gà rồi mà cho trâu bò ăn, nếu lợn đã mắc bệnh dịch, trâu bò cũng mắc nốt. Cũng có khi ta vào lợi quên cả cái hại chang. Vì dụ như ta có con vật nào mắc bệnh đáng nhẽ ta phải giết lại mà chữa nhưng, để con vật sẽ chết ta thiệt tăng thành, nhưng không thể ta lại đem thịt chạy đi để bán lại cho người. Như thế là trùng bệnh sẽ nhờ ấm sang nhà khác, rồi cứ thế mà lan đi như lan sóng.

Những giống truyền bệnh dịch. — Kể đại lược một vài giống.

1 Những vi mòng muỗi ấ những sâu vật ấm, lại ấ những con vật khỏe ấ ung truyền bệnh ấy đi.

2 Những nước nhiễm bệnh vào con vật ấm, hay bậu vào những vật ấ-nẫ như là phân của con vật ấm, lại hay dận ấo mắt những con sâu vật lành cũng truyền bệnh sang được.

Tại nào biết là trâu bò mắc bệnh. — Trước hết con vật sốt, đang lúc đứ khát nước, mũi khô, lông xồm lên và chữ cỏ. Trong ấm có nhiều chỗ kết trên, ấm ở gần và hơi vàng vàng, như là rãi ; bột ngỏ. Trong mồm nóng hơi thở ra thối, mắt đỏ nhèm, nước mắt chảy ra dàn dụa. Có khi chảy ra nước mũi đặc. Thường hay nghiến răng, thỉnh thoảng lại điên vật tăng bò, ở bụng một cỏ khi ấ lắng ra là chết. Nếu bệnh nặng hay bị bệnh dai dẳng quá được mười hôm mà được chữ chăm con chữa chạy có thể khỏi.

Cách chữa như thế nào. — Tiêm hay ấ bệnh mà bệnh đã phát thì khó lòng chữa. Chữa cho kết sức, mười con may cứu được là là cùng. Chữa cần phải bỏ, giải độc và cầm tháo độ. Thuốc uống gồm có : rượu, nước lá lốt-tỏ (*essyl*) nước chè đặc, chè mạn hay chè tươi cũng được, nước lá ổi, nước cỏ nẫu, nước vôi ấ và thuốc phiện. Những thuốc này có tính cách trị được từng cái, Tuỳ bệnh mà lại có thể trị được cả đi lẫ, cần dụng.

Cách dùng các thứ thuốc ấy như sau này : thuốc phiện, cho trâu uống thì mỗi con mỗi bận một hộp nước tỏ nhỏ, cho bò uống thì mỗi bận mỗi con chia ba hai phần hộp ấy. — Rượu cho uống (trâu bò cũng thế), mỗi ngày một chai ấy. — Cứ ấ cho uống thì cứ độ một cân, — Tỏ-giả thì một nắm ấ tỏ. — Còn nước cách thì phải dùng thứ cách joyès mới được (tức như tôi tỏ ấ mua bộ các thứ ấy). Mỗi bận pha một chén uống ấ tỏ thì với một chai ấy nước ấ ấm ấ đổ vào hơi ấm ấm Lọ pha cách ấ ấy với con vật bị bệnh.

Cỏ-cách chữa bằng thuốc tiêm nữa nhưng mà cách này phải có tay chuyên-môn mới chữa được. Mỗi thứ chữa thời không đúng, chết luôn thuốc thì cũng để giết cho những vật khỏe ở gần con vật ấm không lây. Tiêm có hai cách. Một là tiêm sâm-ma không thịt ấ ấ dưới cùng 15 h-m là cùng. Hai là vừa tiêm sâm-ma lại cứ trông bệnh cho vật vật ; trước hết thì cho con vật cũng ấm, nhưng rồi khỏi và không bao giờ mắc phải bệnh dịch nữa. Tuỳ nhưng hoặc này đắt tiền, đồng tiền kém tiêu.

Nhưng là đã nói ở trên, chữa là chữa cũng tốt cả, chỉ chữa cho khỏi được chẳng ấ. Vậy thì phòng giữ cho khỏi có bệnh, nếu có bệnh rồi giữ cho bệnh khỏi lan rộng ra là hơn.

Cách phòng giữ thế nào ? — Hễ nghe là trâu bò có bệnh nên xử cách đi tránh. Trâu bò nghi là có bệnh chớ

(Xem trang thứ ba, một thứ hai)

So 17

Nam-Tông Phi-Long

NGUYỄN ĐỖ-MỤC dịch thuật

« Kẻ hạ-thần là Tang dạy-hàn trộm « nghĩ rằng : Người khéo dùng binh « lấi phải xem xét thời cơ, không nên « khinh động.

« Hoàng-đế bị hạ tranh khỏi được « cái nạn Tân-dương mà có thiên-hạ, « đều là nhờ ở cái công giáp đó của « vua Khiết-đan. Cái công ấy ta « không nên phụ

« Nay An-trọng vinh ngông-cuồng « không giác, bọn Thổ cốc hèn muốn « mượn binh-lực ta để báo thù riêng, « đều không lợi cho nước nhà, ta « chớ nên nghe lời vậy

« Kẻ hạ thần xét quân Khiết-đan « khi thế rất hung-cường, xưa nay « đánh đâu được đấy, mà vua Khiết-« đan lại là một tay trí dũng hơn « người. Các triều thần ở Khiết đan « bây giờ lại trên dưới một lòng, lo « toan việc nước. Trong nước phồn-« thịnh, lại không nỗi tai họa chớ lên « coi thường.

« Về Trung nguyên ta chiến-trận « vừa xong, sĩ-khí của ta được hăng « hái, nếu cùng Khiết - đan tuyệt « giao hiềm thì tất lại phải « phát binh đi trấn thủ các nơi.

« Quân đi lại thì không đủ chống « bốt giặc, mà thiếu thì trong thực « vận tải khó khăn, sao cho được kế « tiếp. Ta ở thì chẳng tốt về, ta về « thì chẳng lợi đâu. Như thế thì kẻ « hạ thần e rằng quân ta phải mỏi « mệt, các hạt Yên địa, cỏ lẽ không « còn một người dân nữa đó.

« Nay Thiên hạ mới yên, nên an « dưỡng binh lực để sự chuyển đổi « cơ động bình như vua Khiết-« đan cũng ta, đó nghĩa vật dụng, « thế nước không sai. Chúa không có « ơn chi mà ép thần ta lại gây « sự. Giả sử thắng được, cũng sau « này còn nhiều mối sau nhất không « những thất lợi sự hòng tới.

« Các nhà nghị luận, đều cho sự « dùng binh để trình tài thực nước « không biết rõ được khí binh « lâm nguy, không thể ra được mà « dùng vào thời loạn lớn.

« Kẻ hạ thần dám xin bệ hạ đốt « các bí bức mưu mong lớp chiếu mới « nuốt binh nghỉ sức, xuất kho của « được ra ơn, tức được lòng vương, « dẫy giới tế thứ ra tiêu binh, tất « phải thành công vậy.

« Hoàng chi nghiệp đó là chỗ dân « giàu quân mạnh, tức là phên rậu « của nước nhà, bọn cũng nên đi « tuần du một phen, khiến cho cái « gian mưu kia phải tuyệt diệt. Kẻ « hạ thần mạo muội giải bày, xin « tượng trên soi xét.

« Ngày tháng năm, năm thứ ấ « niên hiệu Thiên-phúc.

« Khi mình tiết độ sứ là Tang dạy-« hàn cẩn thận dâng sớ. »

Tấn-châu xem tờ sớ, trong ông còn ngần ngừ chưa quyết. Lưu trí-viễn tâu rằng :

— Việc binh để cho mình khỏi yên. Để bộ hạ ta tiêu khiển binh đi đánh Khiết-đan thì trước là xua những dân còn dang dầu ấ của ta lại phải vào nơi tử địa.

Bấy giờ Tấn-châu mới tỉnh ngộ ra, liền dụ bảo bọn An-trọng-vinh cho mình khỏi thư ấy gây việc binh-biến. Tấn-châu lại bảo Lưu trí-viễn rằng :

— An trọng-vinh vốn tính đồ-tạo kiêu-ngạo, vậy ta chớ nên ngăn cản Bắc-đình (nước Khiết-đan) mà làm cho An-trọng-vinh.

Lưu trí-viễn đáng mình, quay ngay về nói lại với An-trọng-vinh. An-trọng-vinh cả mừng, sắm sửa đồ ấ-giả mang tới chiêu đãi. An-trọng-vinh vội-vàng ra nghênh-tiếp.

Sứ giả lấy ra đọc tờ chiếu ra như sau này :

« Ta nhờ vua Khiết-đan mà được « thiết ha, nhà ngươi cũng nhờ ta « mà được tước lộc, thế thì tuy ấy còn « không dám quên ơn vua Khiết-đan, « huống chi nhà ngươi lại dám quên « ấy sao

« Hiện nay Tấn triều đem cả thiên-« hạ mà trao người ta, nhà ngươi « chỉ có một nơi trấn địa mà dám « cùng người ta chống nghịch, như thế « là kẻ thất mệnh !

« Nhà ngươi nên nhân khi mình « khuya, ngày lấy lại xem chớ có « khinh thường động binh, mà về « sau không thêm hối hận. »

An trọng-vinh tiếp được tờ chiếu ấy, lại càng có ý kiêu-ngạo càu ỏ. Nghe nói Sơn-nam đông đạo tiết-độ sứ là An-tông-tiến muốn khởi binh làm phản, mới mật sai người đến kết-liên, khiến giảm quân ngoại việ.

Còn ở trong nhà địa thì sắm sửa quân-lính, tu-bổ thành-trì, xếp đặt binh-khí, sửa sang Tấn-dương. Tấn-ấy truyền đến Đàng-kinh, Tấn-châu dẫn lộp cả các tinh-thần để thương-nghị mưu kế.

Triện-oánh tâu rằng :

— Khi trước bệ-hạ đi bảo Lưu-trí-viễn kiểm-chế An-trọng-vinh, thì thì Hoán 5 hào, Ng-v.-Việt 2 đồng, Phạm-văn-Thư 1 đồng. Xuân-Thọ hiệu 1 đồng, Phan-trần-Thị 1 đồng, Bỗ-việt-Miện 1 đồng, Đặng-Thụ và Đặng-Kiên 2 đồng, Vũ-văn-Nhan 1 đồng 2 hào, Vũ-xuân-Huy 1 đồng, Vũ-đình-Chiêu 1 đồng, Vũ đình-Thảo 1 đồng, Bùi-đình-Linh 1 đồng, Phan Hoàn 3 đồng, Trần-khải-Đề 1 đồng, Trần-v-Vinh 1 đồng, Mai-Khải và Mai Khuê 2 đồng, T.Tần-v-Dương 1 đồng 5 hào, Nguyễn K-ai 2 đồng, Ng-Duệ 1 đồng, Trịnh-tại-Huệ (Kiến an) 3 đồng 7 hào, Bùi-giang-Tam (Hà-đông) 3 đồng, Trần-lưu-Phác 1 đồng, Đỗ-quản Châu 1 đồng, Trần-thị-Xu 1 đồng, Đỗ-Ngọc 1 đồng, Ng-v-Hinh 1 đồng, Ngô-v.-Tuy 1 đồng, Vũ Thuần 1 đồng, Đoàn-kim Bảo 3 đồng, Ng-long-Chi 5 đồng, Mai-qui-Trải 1 đồng, Đặng-xuân Xoang và Đặng-văn-Thạnh 5 Đặng-viết-Kông 1 đồng, Ng-ngọc-Mẫu 1 đồng, Ng-ngọc-Liễn 1 đồng, Nguyễn-ngọc-Sán 2 đồng, Phạm Doãn 2 đồng, Trần thị Vang 2 đồng, Nguyễn văn-Tường 1 đồng, Trần-thế-Chi 3 đồng, Trần Kang 1 đồng, Trần-văn-Tảo 1 đồng. Trần-văn-Y 1 đồng, điện lăng Cổ Quán. 2 đồng,

(còn nữa)

PHỦ-LỖ

Dễn thuyết tại hội Trí-tri. — Hôm chủ nhật 10 janvier vừa rồi, M. Nghiêm-xuân-Hồ thầy thuốc thú y đã thuyết tại hội Trí tri mới về bệnh dịch trâu bò. Các ông hội-viên, các người hàng phố, các học-sinh, các điền-chủ các làng lân cận đến dự tính đông lắm. Bài diễn thuyết ấy rất ích lợi cho các nông gia, nên hội hội bảo nên lược đăng lên báo.

Bệnh dịch trâu bò xưa nay làm hại nhiều sản vật như là da, sừng, lợn, bông, huyo, nai đều có thể nói được, nó hễ ở đâu hơi nhóm có bệnh là lan đi rất mau chóng và công. Con vật nào đã bị bệnh thì nói ra mà nó ấ sừng, cái lông, cái móng, phần nó, ấ trên tiết ra, thấm chỉ đến những vật đã đụng chạm nó, như là rơm cỏ thông chảo, đều có trùng độc. Trùng ấy con vật lành ấ nuốt phải, hay là nghẹn vào máu, vào các tạng, là mắc ngay mắc bệnh, trâu bò đến ăn cỏ ở chỗ ấy cũng nhiễm bệnh. Nó gọi gần nhẹ trâu bò, là gần công cái thường có trâu bò các lái đánh qua thì hay mắc phải bệnh dịch trâu bò.

Bệnh đã dễ truyền nhiễm mà các vật nuôi lại không được cẩn thận, như là có nhiều khi ta nuôi lợn càng một nhưng với trâu bò nhỡ ra hễ như ta mua phải con lợn đã mắc bệnh, sau trâu bò cũng bị lây. Gà không phải chúng nhưng thì thường ăn ta cho lợn ăn, cứ thế quay sang gà rồi mà cho trâu bò ăn, nếu lợn đã mắc bệnh dịch, trâu bò cũng mắc nốt. Cũng có khi ta vào lợi quên cả cái hại chang. Vì dụ như ta có con vật nào mắc bệnh đáng nhẽ ta phải giết lại mà chữa nhưng, để con vật sẽ chết ta thiệt tăng thành, nhưng không thể ta lại đem thịt chạy đi để bán lại cho người. Như thế là trùng bệnh sẽ nhờ ấm sang nhà khác, rồi cứ thế mà lan đi như lan sóng.

Những giống truyền bệnh dịch. — Kể đại lược một vài giống.

1 Những vi mòng muỗi ấ những sâu vật ấm, lại ấ những con vật khỏe ấ ung truyền bệnh ấy đi.

2 Những nước nhiễm bệnh vào con vật ấm, hay bậu vào những vật ấ-nẫ như là phân của con vật ấm, lại hay dận ấo mắt những con sâu vật lành cũng truyền bệnh sang được.

Tại nào biết là trâu bò mắc bệnh. — Trước hết con vật sốt, đang lúc đứ khát nước, mũi khô, lông xồm lên và chữ cỏ. Trong ấm có nhiều chỗ kết trên, ấm ở gần và hơi vàng vàng, như là rãi ; bột ngỏ. Trong mồm nóng hơi thở ra thối, mắt đỏ nhèm, nước mắt chảy ra dàn dụa. Có khi chảy ra nước mũi đặc. Thường hay nghiến răng, thỉnh thoảng lại điên vật tăng bò, ở bụng một cỏ khi ấ lắng ra là chết. Nếu bệnh nặng hay bị bệnh dai dẳng quá được mười hôm mà được chữ chăm con chữa chạy có thể khỏi.

Cách chữa như thế nào. — Tiêm hay ấ bệnh mà bệnh đã phát thì khó lòng chữa. Chữa cho kết sức, mười con may cứu được là là cùng. Chữa cần phải bỏ, giải độc và cầm tháo độ. Thuốc uống gồm có : rượu, nước lá lốt-tỏ (*essyl*) nước chè đặc, chè mạn hay chè tươi cũng được, nước lá ổi, nước cỏ nẫu, nước vôi ấ và thuốc phiện. Những thuốc này có tính cách trị được từng cái, Tuỳ bệnh mà lại có thể trị được cả đi lẫ, cần dụng.

Cách dùng các thứ thuốc ấy như sau này : thuốc phiện, cho trâu uống thì mỗi con mỗi bận một hộp nước tỏ nhỏ, cho bò uống thì mỗi bận mỗi con chia ba hai phần hộp ấy. — Rượu cho uống (trâu bò cũng thế), mỗi ngày một chai ấy. — Cứ ấ cho uống thì cứ độ một cân, — Tỏ-giả thì một nắm ấ tỏ. — Còn nước cách thì phải dùng thứ cách joyès mới được (tức như tôi tỏ ấ mua bộ các thứ ấy). Mỗi bận pha một chén uống ấ tỏ thì với một chai ấy nước ấ ấm ấ đổ vào hơi ấm ấm Lọ pha cách ấ ấy với con vật bị bệnh.

Cỏ-cách chữa bằng thuốc tiêm nữa nhưng mà cách này phải có tay chuyên-môn mới chữa được. Mỗi thứ chữa thời không đúng, chết luôn thuốc thì cũng để giết cho những vật khỏe ở gần con vật ấm không lây. Tiêm có hai cách. Một là tiêm sâm-ma không thịt ấ ấ dưới cùng 15 h-m là cùng. Hai là vừa tiêm sâm-ma lại cứ trông bệnh cho vật vật ; trước hết thì cho con vật cũng ấm, nhưng rồi khỏi và không bao giờ mắc phải bệnh dịch nữa. Tuỳ nhưng hoặc này đắt tiền, đồng tiền kém tiêu.

Nhưng là đã nói ở trên, chữa là chữa cũng tốt cả, chỉ chữa cho khỏi được chẳng ấ. Vậy thì phòng giữ cho khỏi có bệnh, nếu có bệnh rồi giữ cho bệnh khỏi lan rộng ra là hơn.

Cách phòng giữ thế nào ? — Hễ nghe là trâu bò có bệnh nên xử cách đi tránh. Trâu bò nghi là có bệnh chớ

(Xem trang thứ ba, một thứ hai)

Qadch-uy nói :

— Bọn cướp giặc lấy của làm lợi mà thôi. Nay ta vâng mệnh triều-đình đem binh vàng lại đây cho nó thì có thể sai khiến nó được.

Lưu-trí-viễn thấy kế ấy, liền trích cần kíu, lấy ra một trăm lạng vàng và hai trăm tấm lụa, sai Quách-uy đem cho Bạch-thừa-phúc. Quách-uy vâng mệnh đem tờ chiếu thứ đến đem cho Bạch-thừa-phúc.

Tờ chiếu thì như sau này :

« Đại Tấn hoàng đế có lời chiếu dụ « cho viên tù-trưởng ở Thổ-cốc-hồn « là bọn Bạch-thừa-phúc được biết « rằng :

« Khi trước ta đã chia cắt bọn các « ngươi thuộc quyền mà Khiết-đan « quản-trị thì các ngươi nên phải gắn « ngươi cho có kỉnh thường gây việc « binh đao nhiễu quấy biên-giới An-trọng-« ninh ở Tấn-châu để làm phiền.

« Hoàng chi An-trọng-ninh đâm trái « mệnh ta thì chẳng đào tàu sẽ phải « chịu tội. Bọn các ngươi nên liệu « mau mau đem người bắt lấy An-trọng-« ninh kéo đến mà nam bắc hội thường « chạy trốn, bấy giờ đến muốn hối lại « cũng không kịp vậy. »

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mở neo,
15 chân kính
Mặt và kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá........ 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3311

CÁO CẤP

Nay tôi có lời nói trước để các ông các bà ở nhà gạch, nhà lá trong tỉnh Vinh, Trường-Thi và Bênthủy biết: ai còn nợ tiền thuế vệ-sinh của tôi trong sáu tháng, 5, 4, 3, 2 và 1 tháng thì xin đem lại giả tôi ngay để tôi nộp giả nhà-nước, hẹn trong 10 ngày, kể từ 21 au 31 Janvier 1926 thì hết.

Trong hạn 10 ngày mà các ông các bà cũng không chịu giả tôi, khi đó tôi sẽ đưa ra Tòa-án, phí tổn các ông các bà phải chịu, bởi các ông các bà không chịu nộp thuế cho tôi như thường, nên nhà-nước lổng lại công việc của tôi, làm cho tôi thua thiệt mọi điều, vậy nay tôi có lời cáo-cấp trước để các ông các bà biết.

HOÀNG-NGỌC-PHAN
Lãnh-chưng thuế vệ-sinh tỉnh Vinh, Trường-Thi, và Bênthủy ở phố Maréchal Pétain à Vinh
5528

NHÀ BÀ-CHUỒNG
Tức là HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
và chất: Urotropine
Giá 1$30 một hộp 3001

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền: **0$80**
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3003

TRÀ VĨNH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có nhà sưởng chế-tạo ở Vô-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng lại trên mấy núi cao như Liên-tâm, Ô-long thủy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nỗ cánh, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI ĐAN » Trà này cũng được nhiều quí khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đặc riêng của trà VĨNH-MẬU đăng báo, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điếm bán trà VĨNH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Bắc-ninh : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 44.
3028 *Vĩnh-Mậu trà hiệu cẩn bạch.*

Nhà Bán-đồ « TÂM TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

nên đem giết ăn thịt cũng đừng bán đi nữa, nên giết riêng ra một nơi để chữa. Những con vật trước đã giết trung chuồng với trâu bò mắc bệnh thì cũng đã lấy bệnh rồi; nếu chưa thấy gì là bệnh chưa phát ra đấy thôi: vậy cũng nên nhốt riêng ra để chữa như là con vật bệnh đã phát. Những vật đã nhốt riêng, nên cắt cỏ về cho nó ăn, gánh nước về cho nó uống. Phân, rơm cỏ ăn thừa, thừng buộc của các con vật ốm hay nghi là ốm nên đốt đi hay là chôn đi; đổ ở vườn cũng được, chỉ phải chôn sâu. Kiêng nhất là đừng đem những phân, hay là rơm cỏ ấy ra bán ruộng như là ta thường vẫn có ích quen hay làm, vậy hay có đồ dùng là các vật đã đựng cho con vật ốm phải lấy nước crésyl pha ấm ấm mà rửa đi cho sạch. Chuồng trâu bò phải cạo sạch những bẩn thỉu rồi lấy nước sôi, hay là nước crésyl mà rửa, dưới đất phải lấy xẻng hót đi một lượt đất. Đất này cũng nên chôn đi. Những người đã sờ mó động chạm đến con vật ốm phải rửa chân tay bằng nước crésyl hay là xà phòng đi rồi mới được mó sang con vật khác. Những con vật đã chết không nên ăn thịt, nên đốt hẳn nó đi, được thì hay không thì chôn lẫn với vôi cho sâu. Trước khi chôn nên khía cái da nó ra: vôi dùng vôi bột, đổ lót dưới lại đổ phủ lên trên rồi mới lấp đất. Nên chôn chỗ xa người ở, phải đắp nấm lên rồi rào chung quanh để trâu bò khác khỏi đến ăn cỏ ở đấy.

Trong khi có bệnh dịch nên cắt lá tre hay là rơm cho những trâu bò lành ăn, vì ít sợ ô nhiễm. Nếu là mùa rét phải nhớ cho uống nước nữa, nếu lạnh nó không uống nên hâm cho tan giá.

Những trâu bò nào đã mắc bệnh mà khỏi được thì nên giữ lấy mà dùng, vì phàm con nào đã mắc bệnh một lần rồi, sau này không bao giờ mắc phải nữa.

Hội Tri-tri lại cáo

Chớ nên tham của phi nghĩa nữa. — Từ hôm tòa Sứ cho xe Cảm mượn ô-tô đi bắt trộm cốt để cho những người mất trộm cùng đi đến tại nhà kẻ trộm hoặc nhà chứa đồ ăn trộm mà nhận đồ, phải thì nhận lấy ngay và bắt phạm nhân bỏ lên ô-tô về Quản ăn trộm nó phá hại ở trong chỉ nửa ta từ xưa đến nay không biết bao nhiêu là tiền bạc và đồ đạc. Nếu có ai biết đi báo, lại phải mấy anh nhà quê kia đi khám các làng, có thấy được đồ đạc như ai năm nào kia có kẻ nó đút cho 40 đồng im đi, rồi lại bảo tên người đứng báo để sinh ra thù hằn đốt nhà nhau cho nên không thì nào trị được trộm. Còn như bổn phận của cảnh-sát đi tuần ban đêm trong thành phố cùng với phu tuần thì lại chán lắm nữa. Phú-lít đi tuần qua điếm này đến điếm kia cho xong việc, còn phu tuần thì cũng thế.

Vì những có đó kẻ trộm nó làm gì mà chẳng được. Nhưng mà được từ khi quan Sứ Huchet trọng nhậm tỉnh Phú-thọ này, thì những cái thói của các người ấy đều phải bỏ dần cả, và đổi lại khác hẳn với những cảnh-sát và phu tuần ở hạt khác, các người chực ăn đút kia bây giờ làm gì được bám vào ô-tô đi bắt trộm. Ô-tô đi bắt trộm là thế, mà lại còn cái oai linh của ô-tô nữa, là mấy hôm nay thỉnh thoảng có cái ô-tô nào đi đường Pao-võng (đi ở dưới tỉnh lên) ở làng ấy những đứa có tật ăn trộm nào bọn đã vào đồ vứt xuống ao cho chóng chìm, nào là đem đồ chạy đi gửi làng khác như lời người ta đồn hai hôm nay. Lại nghe thấy nói chiều ba mươi tết tới nơi này người ta còn đi ô-tô khám nhiều nhà nữa là vì ở Phú thọ, những đồ mất trộm đã mấy năm nay chưa tìm thấy đã để giả cho người ta thì thôi không đi khám nữa.

HƯNG YÊN

Cướp — Đêm 18 Janvier một bọn cướp chừng 10 đứa vào nhà Chu đình-Tịnh ở làng Ôn-nhiên huyện Yên-mỹ, đánh chủ nhà và người cùng giai bị hương, lấy mất một con trâu, một con lợn và các đồ vặt, thiệt hại tất cả vào số 50 đồng. Không bắt được tên cướp nào.

Hiện quan sở tại còn đương tra xét và tầm nã.

THÁI-BÌNH

Hội Tri-tri. — Nay bản hội định mở trường học ban ngày tại hội quán. Vậy yết thị cho các học sinh biết, ai muốn xin học cứ gửi giấy lại nhà ông Nguyễn-hữu-Bìn là bản hội thủ-quỹ.

Trong đơn xin phải nói rõ xin học lớp nào.

Tri-tri hội lại cáo.

MỚI XUẤT BẢN
Sách thuốc cho đến bà con trẻ, cần cho mọi nhà

SẢN DỤC CHỈ-NAM

SOẠN GIẢ : NGUYỄN-VĂN-LUYỆN, Y-SĨ TẠI BẮC-KỲ
Có bài tựa của : Docteur H. Coppin, ancien Interne des Hôpitaux de Paris

CHIA LÀM BA PHẦN :
I. Cách trông nom cho người sản-phụ.
II. Cách chăm nuôi trẻ con.
III. Các chứng bệnh của trẻ con.

SÁCH DÀY 200 TRANG, CÓ ẢNH, CÓ VẼ. GIẤY TỐT BÌA ĐẸP
Hiệu Thụy-Ký, 98, Phố Hàng Gai, Hanoi xuất bản
Bán ở các hiệu sách. . . . . giá : 0$75
Hiệu thuốc Pharmacie CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert có nhận bán và trong ít lâu bán chiêu khách. . . 0$65 một quyển
3002 Ở xa gửi thêm cước phí (recommandé) . . 0$20

VIỆC KINH-ĐÔ

Ngày lễ ban sóc. — Ngày mồng một tháng chạp năm nay là ngày lễ ban sóc tức là một ngày lễ ban lịch mới lấy kể từ niên hiệu Bảo đại nguyên niên, vậy sáng ngày mồng một, tại trước cửa Ngọ môn văn võ bá quan có thiết triều làm lễ hạ rất là nghiêm trang và long-trọng.

Việc tăng lương-bổng các hàng quan lại. — Độ trước bản-báo đã đăng tin rằng các hàng quan-lại Nam triều rồi sẽ được tăng lương-bổng theo lệ mới. Nay cái nghị định ấy đã thi hành bắt đầu từ tháng janvier 1926 này:

Bản-báo trích lục cả bản phiến về việc ấy và các biểu tổng-kê các ngạch lương mới của văn võ quan viên để độc giả được rõ.

Dịch văn bản phiến của bộ Hộ.

Hộ bộ tấu,

« Phụng chiếu biện hạ công vụ « phiến-khẩn, vật giá đằng ngang mà « kinh-ngoại võ giai đường thuộc và « văn thuộc-viên từ thất phẩm trở « xuống lương bổng còn ít, tiêu dùng « không đủ cũng nên lượng tình.

« Năm ngoái cung-ngộ Tứ-tuần « vạn thọ đại khánh-tiết, trung ngoại « tất ăn-công thảy đều được nhờ ân « [illegible] « quan viên kể trên ấy, xin gia ân « lượng tăng nhiều ít, để cho đều « được triêm ân.

« Bộ tôi đã trình viện Cơ-mật và « thương cùng quí Khâm-sứ đại-thần, « phỏng trù việc gia tăng lương-bổng « này hết một số bạc là ba vạn hai « nghìn hai trăm năm mươi chín « đồng chín hào (32.259$90) xin dự « vào trù ngân-sách trong năm 1926 « mà thi-hành.

Bản phiến này đã được chỉ chuẩn.

Biểu tổng kê A

Bổng hướng của kinh ngoại võ-giai đường thuộc (tính cả đồng niên).

Chánh nhất phẩm	gia 20%.	2.016$00
Tùng nhất phẩm	»	1.612 . 80
Chánh nhì phẩm	»	1.512 . 00
Tùng nhì phẩm	»	1.411 . 20
Chánh tam phẩm (ấn-quan)	»	1.209 . 00
Tùng tam phẩm (ấn-quan)	»	1.008 . 00
Chánh tam phẩm (thuộc-viên)	gia 10%.	831 . 60
Tùng tam phẩm (thuộc-viên)	»	785 . 40
Chánh tứ phẩm	»	739 . 20
Tùng tứ phẩm	»	564 . 40
Chánh ngũ phẩm	»	396 . 00
Tùng ngũ phẩm	»	356 . 00
Chánh lục phẩm	»	316 . 80
Tùng lục phẩm	»	297 . 00
Chánh thất phẩm	»	286 . 10
Tùng thất phẩm	»	277 . 20
Chánh bát phẩm	»	267 . 30
Tùng bát phẩm	»	257 . 40
Chánh cửu phẩm	»	247 . 50
Tùng cửu phẩm	»	237 . 00

Biểu tổng-kê B.

Bổng-hướng của kinh-ngoại văn-giai thuộc viên tự tùng thất phẩm trở xuống (chiếu hàm) tính cả đồng niên.

Tùng thất phẩm	gia 10%.	330$00
Chánh bát phẩm	»	316 . 80
Tùng bát phẩm	»	305 . 80
Chánh cửu phẩm	»	294 . 00
Tùng cửu phẩm	»	264 . 00

Biểu tổng-kê C.

Bổng hướng của các hàng bát-phẩm, cửu-phẩm, thư-lại, hành-nhơn, lại-mục, lệ-mục, thông-lại, trạm mục (chiếu chức tính cả đồng niên.

Bát phẩm	gia 10%.	316$80
Hành nhơn (thú dịch)	»	316 . 80
Lại mục phủ	»	316 . 80
Cửu phẩm	»	294 . 80
Lại mục huyện	»	294 . 80
Thư lại	»	253 . 00
Lệ mục phủ	»	273 . 90
Lệ mục huyện	»	264 . 00
Trạm mục bổ thọ	»	148 . 60
Trạm mục thí sai	»	110 . 80
Thông lại	gia 12%.	216 . [illegible]

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH HOA

Việc trộm ở tại tỉnh. — Về cái trộm 4 000 đồng tại trong tỉnh mà bản-quán đã đăng hôm trước thì nay đã tra ra. Tuy cậu Tôn-thất Hàm là con M Bá-Kế đã thú nhận, song thú nhận một cách cũng không được minh bạch.

Số là khi thấy mất trộm như vậy thì quan tỉnh có xin trong Huế phái một viên mật thám Tây ra xét, ông xét mãi sau cậu Tôn-thất Hàm có thú rằng tên Đàm là người đầy tớ của quan Bố-chánh đã lấy rồi chia cho cậu ấy 1 600$ nhưng tra hỏi tên Đàm thì nó không nhận lẽ gì cả. Cậu Hàm khai thú làm vậy và cũng đã làm giấy tình nguyện xin đền, nghe đâu quan Bố đã lấy tiền nhà mà đền vào chỗ mất ấy.

QUẢNG BÌNH

Mở hội thể-dục. — Tuân theo ý-kiến quan Khâm-sứ Trung kỳ muốn cho nhân-dân toàn kỳ ai cũng biết thể-dục, để cho thân thể tráng-kiện, nên quan Khâm-sứ bản hạt đã cho tổ-chức một hội thể dục do ông Ng-trọng-Thắng tham-tá tòa sứ chủ-trương.

Bước qua một con đường mới mẻ sao tránh khỏi sự khó khăn, nhưng thế mặc dầu, được ông hội chủ hết lòng tổ chức, các ông hội-viên hết sức tán thành, lại được các nhà phú-thương kẻ ít người nhiều, cùng góp một phần cỏ vào hội, nên hội cũng đã sẵn tài liệu mà tổ-chức cho chóng thành.

Hiện nay đã mở ra được một chỗ đá bóng, chiều nào các hội viên cũng đến luyện-tập; chỗ đá bóng ấy ở bên cạnh nhà Hành-cung trong thành tuy là khoáng địa, nhưng cũng có đôi nhà ở, các nhà ấy hiểu thấu cái nghĩa-vụ của mình, lưu tâm đến sự hành-vi của hội, mới nghe hội đã xướng mở cuộc đá bóng ở đó, thì các nhà ấy sẵn lòng dời ngay để cho sự hành-động luyện-tập của hội khỏi vì đấy mà bó buộc. Mong rằng bà con trong hạt ai cũng nhiệt-thành lưu tâm đến, thì chắc cái kết quả sau này thành-tựu được thập phần hoàn-mãn.

TOURANE

Kẻ trộm bị bắn. — Sáng hôm 15 Janvier thấy người ta chở một người bị đạn vào nhà thương phục thuốc, hỏi ra mới biết đó là tên kẻ trộm mới bị ông phán Cò bắn phải trong đêm vừa rồi. Theo như lời nhà chủ kể chuyện, thì đâu đã gần nửa tháng nay đêm nào nhà cũng bị trộm rình mò, bao nhiêu gà vịt và đồ vật để ngoài đều lần hồi bị mất, chủ-nhân rất là tức giận cố ý rình bắt đứa gian; đêm ấy ông rình trên nhà lớn thấy gian-nhân trèo qua rào vô phía nhà để củi, sẵn có khẩu súng ông cầm ở tay (súng của một người tây quen cho ông mượn) ông liền bắn ra một phát, bắn xong không nghe gian nhân kêu la gì cả, chỉ thấy hắn cố lê ra mở cửa vườn để chạy thoát thân, vừa ra khỏi rào liền ngã ngửa xuống bên bờ, ý hẳn vì vết thương đau quá, ông liền hô hoán lên thì thấy có hai người cảnh-sát chạy đến, nói rằng họ mới đuổi mấy tên trộm chạy qua đó, chắc là ông đã bắn nhầm; khi cùng nhau ra đến bờ rào rọi đèn lên xem mới biết là một người quen, xưa nay nhà vẫn thường thuê bửa củi, đôi khi có việc gì lên đến nhà trên vẫn thường hay đêm ngủ trong nhà, nay lại lập tâm trộm cắp. Chẳng rõ là chỉ cốt đi khuân ít củi, hay là hắn muốn dùng mưu chi chăng.

Lúc ấy đã gần sáng, hai người cảnh sát ở lại canh giữ người bị đạn, chờ đến sáng sớm ông phán liền đi báo với sở Cẩm, sở Cẩm đến khám, và cho chở người bị đạn vào nhà thương, nghe nói thương tích không lấy chi làm nặng lắm.

Hiện sở Cẩm giữ lấy khẩu súng và làm biên-bản, sẽ đem trình tòa xét xử. Nghe đâu ông Tây chủ súng đã nhận là súng của mình cho mượn.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Từ trước đến giờ chưa mấy khi bản hội đem ra diễn những tích hát nào mà toàn Nữ-ban ra đóng. Vậy bản hội định từ 15 tháng giêng tây này trở đi mỗi tuần lễ diễn một vở hát rất hay rất vui xưa nay có tiếng là tích hát có nhiều điệu chèo cổ mà bộ vở cho bọn Nữ ban Ba-đóng, và một vở diễn Tập kịch. Nhất là địp âm-nhạc đều sửa đổi cả lại và ngày nào cũng diễn những tích hát rất đặc biệt để hiến các quý khách đến mua vui mà không phải phàn nàn như trước.

Tối thứ năm 21 Janvier 1926

GƯƠNG TẦY LIẾP
(Hồi thứ hai)

Vở chèo cải lương soạn thành được hơn 30 điệu hát, rất hay, câu hát rất là thâm thúy và có ý vị lắm. Vui nhất là cảnh cô dâu và cảnh sòng bạc điệu bộ như thực. Lần này diễn lại có sửa đổi lại vài chỗ để nay mai in thành sách bán. Xin các quí khách giữ chỗ ngồi trước. Đến tối thứ hai 25 Janvier 1926 thì diễn lại hồi thứ ba.

Tối thứ sáu 22 Janvier 1926

QUAN ÂM THỊ KÍNH
(toàn nữ ban ra diễn)

Các vai trò xin cắt những vai rất đích đáng như sau này:

Sùng Ông :	Đào Lý
Mãng Ông :	Tuất
Thị Kính :	Tam
Thiện Sĩ :	Nhã
Thị Mầu :	Kiu
Xã Trưởng:	Sơn
Mẹ mõ :	Nhung
Thằng Nô :	Tuất
Thầy bói :	Thảo
Đồ điếc :	Năm
Câm :	Lung
Ông tả :	Ngoan
Phú ông :	Lý

Đạo tràng vân vân.

Xin các quý khách chiếu cố đến chứng kiến sự tranh đua tài khéo của bạn hát.

Tối thứ bảy 32 Janvier 1926

HIỀN NỮ NGỘ KỲ DUYÊN
Ở hiền nên cũng gặp lành.
Nhân-duyên chẳng hẹn mà thành lứa đôi.
3006

MỘT DỊP HIẾM CÓ

Giảm giá 20%.

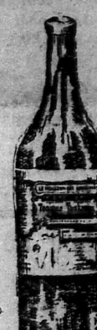
Bánh xe cao-su (săm, lốp) bánh sắt, đĩa, chục, rayons, jantes, aluminium, và các đồ phụ tùng để làm xe cao-su.

Hàng thực tốt
giá thực rẻ

Qui-khách chiếu cố xin mời đến hiệu ĐỨC-LONG, 90, phố Mã-Mây, Hanoi.
3011

Rượu bồ-đào:
„ **TONIQUE TONKINOIS**
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười, cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phê rằng :
Chiếu nay đại được phòng các MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lọc phê thị giữ cho qui-khách phòng chế-ông để tỏ thanh-giá.
Khâm thử.

[illegible]

Rượu này đã bồ-đào theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này. 3001

Bán tại **GRANDS MAGASINS RÉUNIS**
HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90 3001

Cachou Lajaunie

là một thứ thuốc làm cho

dễ tiêu,

khỏi ho và khỏi ngứa cổ

Cần cho những người hút thuốc lá. Chỉ có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả.

Giá mỗi hộp là 0$10

Có bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền,

3002 **HANOI**

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ trì-hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói: Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghĩ ngợi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt-nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy, gân yếu, thần thể luy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên trì-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên lưỡng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

3044 j

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã liêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

Thuốc hiệu

ASPIRINE

DES

USINES DU RHÔNE

là thuốc để uống trừ những bệnh: Nóng lạnh, sổ mũi, rêm mình các chứng rét cữ. Nhức đầu, nhức ốc, nhức răng. Đau mình, đau mẩy, đau lưng. Nhức gân cốt, trật cổ. có bán cùng trong các nhà bán thuốc. Phải đòi hỏi cho đúng hiệu "USINES du RHÔNE" mới chắc thuốc tốt, tinh trong và thiệt hiệu-nghiệm

3044 h

Hễ các ngài thấy trong mình mệt nhọc, xanh sao, yếu đuối, ăn không ngon và hay sốt rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thứ

Rượu bổ của ông Bác-sĩ J. K. WATSON

Như thế thì các ngài đỡ phải lốn kém và lại chóng khỏi nữa

Giá bán: **2$25** một chai lít
1.20 chai nửa lít

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng tiền

HANOI 3002

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ **BỆ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU** mới bí hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc nầy thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: **SPÉCIALITÉS PEYRARD**
45, Rue de Strasbg, PARIS
và cùng các nhà thuốc có danh

3044

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets 3001

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy dáng ghê dáng sợ, vì làm cho hao mòn nói giống của chúng ta: ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời-khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn nầy chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc nầy thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$10

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ năm chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm chủ-nhật chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-tĩnh ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đồng hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé 3012

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, tại thường gọi là hiệu thuốc Lớp-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐEM ĐỔ NHÀ HỘI:

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một lítre:* **2$10**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

FLIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÈNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3003

Cần một người thợ mạ kền và một người phụ

HỎI TẠI:

GARAGE BOBILLOT

7, Bd Bobillot — HANOI

(Đến xin việc cần có chứng-chỉ)

3010

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này đã hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

3001 **MÁU BỔ 1$40**

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3002

Hút thuốc-lá hiệu MÉLIA:

MARINA (Giấy đỏ).

DIAMANT (Giấy trắng).

Hương-vị thơm ngon. — Không ráo phổi. 3007

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi:
21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900,
4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923,
10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TỰ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**
TỰ BẢN NỘP RỒI: » **68.400.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294: » **81.089.020**

Chánh quán tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết lộ.

Tổng chủ nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quán:

TẠI ĐÔNG-PHÁP: Nam-kỳ: SAIGON. Trung-kỳ: TOURANE. Bắc-kỳ: HAIPHONG, HANOI. Cao-mên: PNOM-PENH, BATTAMBANG. Quảng-châu-loan: FORT-BAYARD.
TẠI VÂN-NAM: MÔNG-TỬ, VÂN-NAM-PHỦ.
TẠI TIÊM-LA: BANGKOK.
TẠI ANH THUỘC-ĐỊA: SINGAPORE.
TẠI TRUNG-HOA: BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
TẠI PHI-CHÂU: DJIBOUTI.
TẠI TÂN-THẾ-GIỚI: NOUMÉA.
TẠI TAHITI QUẦN-ĐẢO: PAPEETE.

ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE: PONDICHÉRY. 3048

Hiệu viết tắt để gửi điện-tín: INDOCHINE.

2046

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)